VJR 2026 Schoon & afvalvrij (kijkt terug op 2025)

Inleiding

De gemeenteraad heeft op

11 december 2024 het ‘Kader Schoon en Afvalvrij 2025-2028’ vastgesteld. In dat document staat de integrale aanpak voor schoon en afvalvrij voor de komende jaren. Deze aanpak bestaat uit zes pijlers met maatregelen om te komen tot een schone stad:

1. het voorkomen van afval
2. aanbiedmogelijkheden op orde
3. informeren, motiveren en handhaven
4. reinigen waar nodig
5. samen met de stad
6. hoogwaardige verwerking

Nog aanvullen in rapportage en/of brief:

- taskforce zuidoost
- masterplannen
- monitor schoon

Voortgang pijler 1. Het voorkomen van afval

Het ontstaan van afval wordt beïnvloed door keuzes van ontwerpers, producenten en inkopers, omdat zij bepalend zijn voor de levensduur van producten. Daarbij spelen kwaliteit, reparatiemogelijkheid, terugnamebeleid, recyclemogelijkheid en bereidheid of consumenten van deze mogelijkheden al dan niet gebruik willen maken, een rol. De gemeente neemt hierin verantwoordelijkheid door invloed uit te oefenen via de eigen inkoop, vergunningverlening en via lobbyen bij medeoverheden en stakeholders.

De hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner is licht gestegen van 353 kilo in 2024 naar 355 kilo in 2025. Deze stijging wordt vrijwel volledig veroorzaakt door een toename in het aanbod van grof afval.

De landelijke invoering van statiegeld op flesjes en blikjes heeft de intentie om afval te voorkomen. Maar dit leidt in de grote steden juist tot meer zwerfafval doordat mensen naar statiegeldverpakkingen zoeken in afvalbakken. Een belangrijke oorzaak is dat er nog zoveel verpakkingen in de bakken terechtkomen, dat er nog onvoldoende inzamelmogelijkheden zijn. De producenten van statiegeldproducten zijn verantwoordelijk voor een goed werkend inzamelsysteem. Dit systeem functioneert tot op heden onvoldoende.

Lobby statiegeldopgave

Samen met de andere steden uit de G4, Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse vereniging voor afval- en reinigingsdiensten (NVRD) haken we aan bij de landelijke evaluatie van de regelgeving op statiegeld. De landelijke invoering van statiegeld op flesjes en blikjes heeft de intentie om afval te voorkomen. Maar het leidt in de grote steden juist tot meer zwerfafval in de openbare ruimte doordat mensen statiegeldverpakkingen in afvalbakken zoeken. De inzet richt zich op twee punten:

1. Amsterdam is in gesprek met Verpact om de extra kosten die voortkomen uit reiniging en schadeherstel te verhalen bij Verpact/ Statiegeld NL.

2. De regelgeving kent een beperking op de innameverplichting: een innamepunt is verplicht vanaf 200 m2 vloeroppervlak. In Amsterdam zijn er te weinig innamepunten omdat de meeste verkooppunten kleiner zijn dan 200 m2.

Een belangrijk punt voor de landelijke evaluatie van de regelgeving is gericht op veel meer inpandige inzamelvoorzieningen bij ondernemers (via een innameplicht voor alle verkooppunten, ook kleiner dan 200 m2). Dit moet landelijk worden geregeld met een gelijk speelveld en niet vanuit individuele gemeenten. Want dan kan de ene gemeente het mogelijk wel en een andere het niet verplicht stellen.

Lobby verhogen vergoeding inleverpunten statiegeld

Het college erkent het belang van een breed netwerk voor de inname van statiegeldflessen en erkent dat het verhogen van de vergoeding voor het plaatsen, onderhoud en afvoer van

statiegeldflessen daaraan bijdraagt[1]. Het college heeft dit met Verpact besproken, de verantwoordelijke partij. Verpact heeft dit verzoek erkend en het opgenomen in hun totaalaanpak. Zo heeft Verpact de vergoedingsstructuur uitgebreid. De aanschaf van een RVM[2] wordt overgenomen door Verpact, de vergoeding van de kosten is aangepast op de werkelijke kosten (schoonmaak, ruimtegebruik en elektriciteitsverbruik) en er wordt een ‘’handling fee’’ uitgekeerd. Dat is een flexibele of vaste vergoeding gebaseerd op het innamevolume van het innamepunt. Dat zorgt er volgens Verpact voor dat ondernemers actief investeren in groei, bijvoorbeeld door eigen marketingcampagnes te voeren, het beheer en de service te optimaliseren om herhaalbezoeken te bevorderen, en samenwerkingen aan te gaan met lokale winkels, horeca of evenementen om extra verpakkingen in te zamelen. Hiermee willen zij ondernemers en maatschappelijke instellingen stimuleren om innamepunten te realiseren.

Inzamelsystemen voor statiegeldverpakkingen

Waar kunnen we bulkinzamelmachines plaatsen om statiegeldverpakkingen in te leveren:

- De mogelijkheden om statiegeldverpakkingen in te zamelen op terreinen en in gebouwen van de gemeente zijn onderzocht. In maart 2025 is er een bulkmachine in gebruik genomen als proef op het gemeentelijk recyclepunt aan de Marie Baronlaan. Na een aantal startproblemen werkt het inleveren van statiegeld en het beheren van de machine nu goed. We gaan daarom door met inzameling van statiegeldverpakkingen op recyclepunt Marie Baronlaan. Statiegeld Nederland zorgt voor een dagelijkse reiniging van de machine. De mogelijkheden voor uitbreiding naar andere recyclepunten worden daar ook in meegenomen.

- We zien mogelijkheden voor inname van statiegeldverpakkingen bij zwembaden, sporthallen, sportparken en stadsloketten. Er is een pilot in voorbereiding op drie locaties: Sporthallen Zuid, de Velodrome en de Turnhal Sloten. Deze locaties zijn gekozen vanwege hun strategische ligging en hoge bezoekersaantallen. De inlevermachines worden geplaatst door Statiegeld NL en beheerd door de uitbaters van de sporthallen. De machines worden voor de zomer van 2026 geopend. Bij succes wordt gekeken naar uitbreiding naar meer locaties.

- Bij grote evenementen in de stad werkt de gemeente samen met Statiegeld Nederland. Er worden mobiele inleverpunten voor statiegeld geplaatst. Mensen vonden het schoon, zowel tijdens als na het evenement. Evenementen met kaartverkoop regelen dit zelf en plaatsen de inleverpunten ook buiten het terrein. Zo blijven de routes naar en van het evenement schoon.
- Er zijn ook activatieteams aanwezig bij open en gesloten evenementen. Deze teams helpen om het terrein van een evenement schoon te houden. Ze zorgen ervoor dat mensen statiegeldbekers en statiegeldflesjes en blikjes inleveren. Ook helpen ze bij het scheiden van

---

[1] In de vergadering van de gemeenteraad van 17 september 2025 heeft de raad bij de behandeling van agendapunt 26 motie 364.25 van van de raadsleden Schmit (D66), Van Munster (GroenLinks) en Noordzij (PvdA) aangenomen. Daarin wordt het college gevraagd om:

- Te lobbyen bij Verpact voor het verhogen van de vergoeding voor plaatsen, onderhoud en afvoer van statiegeld flessen. Zodat het ook voor andere ondernemers of maatschappelijke instellingen (bijv. pakketpunten, die niet verplicht zijn statiegeld in te nemen) aantrekkelijk wordt om ook machines te plaatsen.

[2] Een Reverse Vending Machine (RVM) is een automaat die lege drankverpakkingen inneemt en in ruil daarvoor statiegeld uitbetaalt, via een bon die je in de winkel kunt verzilveren, of digitaal via een app zoals Tikkie.

afval. Als bezoekers de afvalbakken goed gebruiken, is er na het evenement minder werk nodig om het terrein en de buurt schoon te maken. Het succes heeft ook een nadeel. Sommige mensen denken dat de activatieteams extra reinigers zijn. Maar de belangrijkste taak van de activatieteams is om anderen te helpen en te motiveren om afval op de juiste manier weg te gooien.

- **Mobiele inleverpunten ‘’Hupla” op markten**
  In een proef van negen maanden is gekeken of het inzamelen van statiegeldverpakkingen met een mobiele voorziening op markten goed werkt. Statiegeld Nederland heeft vastgesteld dat een onbemande mobiele voorziening technisch werkt en dat bezoekers tevreden zijn. Maar ook dat het aantal ingenomen verpakkingen te laag is om dit soort voorziening (met bulkmachine en single feed) te blijven gebruiken. De proef met de Hupla-aanhangers stopt daarom eind maart 2026. Statiegeld Nederland onderzoekt andere manieren om bezoekers van markten te helpen en komt met een nieuw voorstel.
- Handmatige inleverpunten (HUI): Statiegeld Nederland biedt een officiële mogelijkheid voor winkels en huis-aan-huislocaties om statiegeld handmatig in te nemen en direct aan de klant uit te betalen. Dit kan bijvoorbeeld bij de kassa of via Tikkie. Deze optie is bedoeld voor plekken met weinig verpakkingen, zoals kleine tankstations, buurten, horeca en sportverenigingen. Zo kunnen zij zonder automaat toch een punt worden waar klanten hun statiegeld kunnen inleveren.

- De ambitie van Statiegeld NL is om eind 2026 25 succesvolle bulkpunten te realiseren.

De voortgang hiervan is als volgt:

	Locatie	Type	Status
1	Bos en Lommerplein	Inpandig met bulkmachine i.s.m. Droppie	Gereed
2	Marineterrein	Zeecontainer met bulkmachine i.s.m. Droppie	*Gezocht naar nieuwe locatie i.v.m. tegenvallende resultaten*
3	Limburg van Stirumplein	Inpandig met bulkmachine i.s.m. Droppie	Gereed
4	Vijzelgracht	Met losse machines (single feed)	*Gezocht wordt naar vervangende locatie in de buurt, locatie is de klein*
5	Buikslotermeerplein	Zeecontainer met bulkmachine	Gereed
6	Nieuwezijds Voorburgwal	Inpandig met bulkmachine (met cash)	Gereed
7	Droogbak	Zeecontainer met bulkmachine i.s.m. Regenbooggroep*.	In gesprek
8	Transformatorweg	Inpandig met bulkmachine en cash	Gereed

9	De Flinesstraat 9	Makro Amsterdam (bulk)	Gereed
10	Nieuwmarkt	Hupla-aanhanger	Pilot Hupla stopt in maart. SNL onderzoekt alternatieven
11	Ten Katemarkt	Hupla-aanhanger	Pilot Hupla stopt in maart. SNL onderzoekt alternatieven
12	Plein 40-45	Hupla-aanhanger	Pilot Hupla stopt in maart. SNL onderzoekt alternatieven
13	Bijlmerplein	Inpandig bij Albert Heijn	Gereed
14	Javastraat	Inpandig met bulkmachine en cash (ism Droppie);	Opening maart

** De grond van het beoogde innamepunt is van Prorail. Daar loopt een procedure om te beoordelen of de grond hiervoor kan worden gebruikt.*

Stimuleren gewenst gedrag: lever statiegeld in

Om te zorgen dat bewoners, bezoekers en ondernemers statiegeld inleveren, is er naast de toename van inpandige inleverpunten het volgende nodig:

- Een goed werkende donatie-infrastructuur zodat de consument op straat op een toegankelijke manier een blikje of flesje kan doneren aan de verzamelaar. De huidige donatievoorzieningen (doneerringen e.d.) werken nog onvoldoende (het trekt afval aan). Daarom is Verpact/Statiegeld NL halverwege 2025 een ontwerptraject gestart om het doneren van statiegeld in stedelijke gebieden goed te laten functioneren (in samenwerking met gemeente Amsterdam). Er zijn twee prototypes ontwikkeld: een aangepaste Puccini-afvalbak met een donatievoorziening en vernieuwd binnenwerk en een alternatieve afvalbak met een donatiemogelijkheid. Na de prototypefase wordt een besluit genomen over het vervolg.

•. Statiegeld Nederland (SNL) heeft een aanpak in voorbereiding om toeristen in Amsterdam bewuster te maken van statiegeld op flesjes en blikjes. De aanpak sluit aan bij de landelijke campagne van Statiegeld Nederland. In die campagne wordt het inleveren van statiegeldverpakkingen gekoppeld aan een duurzame en circulaire toekomst.

Aanpak vernieling van en vervuiling rondom afvalbakken

We zijn vanaf 2024 bezig met meerdere proeven om deze overlast te verminderen. We doen dat door:

• Het plaatsen van 1.000 zelfsluitende afvalbakken (deur sluit middels magneet) in en rondom winkelgebieden en probleemplekken. Met zelfsluitende afvalbakken kunnen statiegeldverzamelaars blikjes en flesjes uit de bakken halen zonder deze open te breken en te beschadigen. Het vervangen van deze 1.000 st. is bijna afgerond. Om te zorgen dat de deur zelf kan sluiten is in samenwerking met onze reinigers ook het binnenwerk van de afvalbakken verbeterd. Het huidige binnenwerk raakt snel beschadigd en hangt vaak buiten de afvalbak. Deze zijn in Q1 van 2026 getest in het Centrum en Zuid. De resultaten laten zien dat in 83% van de metingen de afvalbak gesloten blijft. Tegenover 38% van de bestaande afvalbakken.

- In 2025 is overgegaan op het plaatsen van transparante vuilniszakken in afvalbakken en het plaatsen plaatsen van statiegeldrolcontainers in parken waar de zomeraanpak van kracht is.

- In mei 2025 ging de proef met statiegelddoneerbakken in het Arena-Amsterdamse Poort-gebied van start. De proef is afgerond en wordt niet verder uitgerold. De inzichten van de proef zijn gebruikt om een goed werkende donatievoorziening te ontwerpen (zie ‘’stimuleren gewenst gebruik’’).

De proef heeft laten zien dat:

- De verzamelaars (in Zuidoost ruim 80) de statiegelddoneerbakken praktisch vinden, maar aangeven dat ze de reguliere bakken nog steeds openmaken om te zoeken naar statiegeld.
- Lokale ondernemers en bewoners de doneerbak zien als een goed sociaal initiatief.
- Er ook gewoon afval in de statiegelddoneerbakken belandt, omdat ze niet als aparte voorziening worden herkend.
- Reguliere bakken nog steeds worden opengetrokken en afval op straat belandt. Vooral bij drukte, in de vroege ochtend of tijdens evenementen is dit zichtbaar.

Prullenbakkenoffensief

In 2025 startte het Prullenbakkenoffensief in stadsdeel Centrum om het straatbeeld te verbeteren en overlast rondom prullenbakken te verminderen. Dit omvatte het verwijderen, verplaatsen en vervangen van prullenbakken. Gecombineerd met schoonmaakmaatregelen en samenwerking met ondernemers en BIZ’en. Tot februari 2026 zijn 108 prullenbakken verwijderd (bijna 10%), wat leidde tot minder zwerfafval en overlast op sommige locaties, zoals de Leidsestraat en Nieuwendijk. Ook komen er positievere signalen vanuit ondernemers, BIZ’en en wijkagenten. De samenwerking met partijen in het gebied heeft bijgedragen aan draagvlak en inzet, wat het effect van de maatregel heeft versterkt. Uitdagingen zijn locatiegebonden: afval verplaatst zich soms naar andere plekken, en beheer (zoals leegfrequentie en handhaving) is cruciaal om positieve effecten te behouden. Meldingen tonen gemengde resultaten: minder volle prullenbakken, maar soms meer zwerfafval. Wijkagenten en ondernemers rapporteren verbeteringen, terwijl bewoners soms nieuwe overlast ervaren.

Op dit moment betekent iedere afvalbak een bron voor zwerfafval in de directe omgeving. Daardoor gaan we nu terughoudend om met het plaatsen van nieuwe afvalbakken. We zijn in gesprek met de stadsdelen om het afvalbakkenbestand op nut en wenselijkheid aan te passen. Op plekken waar ondernemers eten en drinken verkopen, zoals supermarkten, horeca en bioscopen, hebben zij volgens landelijke regels een opruimplicht. Dit betekent dat zij een afvalbak moeten plaatsen en ervoor moeten zorgen dat deze op tijd wordt geleegd (zie afvalstoffenverordening, artikel 17). Door deze verantwoordelijkheid van ondernemers kan de gemeente minder afvalbakken in de openbare ruimte plaatsen, bijvoorbeeld in winkelstraten. Iedere plek is anders qua gebruik en behoeften. In afstemming met de buurt en gebiedsmakelaar van het stadsdeel voeren we maatwerk uit. Per stadsdeel is uitvoeringsplan in voorbereiding op basis van het nieuwe plaatsingscriteria afvalbakken. De plannen worden afgestemd met de stadsdelen (Q2) om maatwerk te kunnen bieden in elk gebied. Vervolgens

monitoren we samen met de bewoners of de aangepaste inrichting werkt of dat er nog iets moet worden veranderd. Beheerkosten die we besparen op verwijderde bakken, kunnen mogelijk ten gunste komen van alternatieve inzet.

De proef met het verwijderen van reguliere afvalbakken: in het Martin Luther Kingpark (Zuid) en het Noorderpark (Noord) zijn positief ervaren door de stadsdelen. Op verzoek van Stadsdeel Nieuw-West worden de reguliere afvalbakken in het Gerbrandypark en het Eendrachtspark verwijderd, op een aantal locaties in deze parken worden kliko's geplaatst.

De richtlijn voor het plaatsen van afvalbakken is aangepast.

Actieplan afvalpreventie

Voorkomen van wegwerpverpakkingen

Het burgerberaad pleit voor een adviespunt voor winkeliers, bedrijven en ondernemers om wegwerpverpakkingen – zoals take-away koffiebekers – terug te dringen. Er is in 2025 ook juridisch onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor een verbod op wegwerpverpakkingen, uitgevoerd door Circulaw. De definitieve resultaten worden in de eerste helft van 2026 verwacht. Op dit moment wordt er een proef voorbereid waarin samen met lokale horecaondernemers de overstap op herbruikbare verpakkingen wordt verkend.

Kringloopgoederen

In grof afval zitten vaak spullen die nog hergebruikt kunnen worden. Om hergebruik van spullen te stimuleren, ontvangen twee kringlooporganisaties een vergoeding voor het inzamelen. Dit valt onder de zogenaamde kringloopregeling van de gemeente. In 2025 is er 3.000 ton aan producten ingezameld, waarvan 94% is hergebruikt. Driekwart hiervan is als verkoopbare kringloopgoederen naar de winkel gegaan, en een kwart is gescheiden om als grondstof te worden hergebruikt.

In voetnoot toevoegen:

Daarnaast zijn in 2025 succesvolle ruil- en ontspuldagen gehouden in de stad waar Amsterdammers de spullen die ze niet meer gebruikten naartoe konden brengen en konden ruilen voor iets dat ze wel nodig hadden. In 2026 komen wij met een voorstel om een dekkend netwerk te realiseren van mobiele, vaste en tijdelijke plekken waar bewoners hun spullen kunnen inleveren, laten repareren en tweedehands kunnen kopen. Ook de combinatie met een inzamelservice wordt verkend. Dit dekkende netwerk willen we vormgeven samen met (kleinere) kringloopinitiatieven en Repaircafé's in de stad. Samen met hen onderzoeken wij hoe deze dienstverlening aan bewoners eruit zou kunnen zien en welke randvoorwaarden hiervoor nodig. De resultaatafspraken levert samen met de resultaten van de kringloopregeling, de input voor de indicator op hergebruikte producten. Dit voorstel is een uitwerking van het burgerberaad advies om mini milieustraten in de wijk te realiseren.

Versterken van het hergebruik- en reparatienetwerk in de stad

In 2025 is er gewerkt aan het versterken van het reparatienetwerk in de stad. Bijna 100 Amsterdammers hebben een cursus elektrische apparaten repareren gevolgd in de Openbare

Werkplaats in Amsterdam Oost. De cursusavonden die in 2025 gepland stonden, waren allemaal vol. Dit jaar worden de cursus nogmaals georganiseerd.
Daarnaast heeft in juni 2025 de campagne Tweede Kans gelopen waarbij een overzicht is gepresenteerd van alle reparateurs en kringloopwinkels in de stad: www.amsterdam.nl/tweedekans. In de eerste maand had de website al ruim 15.000 unieke bezoekers. In het najaar hebben we reparaties nog toegankelijker gemaakt doordat Amsterdammers hun reparaties nu ook online kunnen boeken via het RepareerSimpel.nl. Bij de lancering is de effectiviteit van korting op reparaties getest, een aanpak die uiteindelijk landt in het nationale Circulair DOEN programma van Rijkswaterstaat.

Inmiddels is het landelijk initiatief Heel Nederland Repareert opgestart, dat een gecombineerd overzicht geeft van alle reparateurs per gemeente. Gemeente Amsterdam sluit zich ook aan bij dit initiatief en in maart 2026 zal de campagne Heel Amsterdam Repareert gaan lopen.

Hergebruik elektrische apparaten

Er is een proef gedaan met hergebruik van ingeleverde elektrische apparaten op recyclepunten. Deze proef is opgestart naar aanleiding van gesprek me5.1, 2, e 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e Deze apparaten zijn een week lang verzameld op een recyclepunt en in samenwerking met het Recycle Service Center klaar gemaakt voor verkoop in kringloopwinkel De Lokatie. Deze kleine proef liet zien dat ongeveer 10% van de ingeleverde apparaten geschikt is voor verkoop. Een vervolg op deze proef is op dit moment in voorbereiding waarbij ook de samenwerking wordt gezocht met producentenorganisatie Stichting OPEN.

Voortgang pijler 2. Aanbiedmogelijkheden op orde

De gemeente biedt bewoners, bezoekers en bedrijven voldoende plekken waar zij hun afval (gescheiden)kwijt kunnen. Daarnaast moeten afvalbakken goed functioneren (bijvoorbeeld geen kapotte kleppen) en schoon zijn.

We richten ons op het verbeteren, uitbreiden en/of veranderen van alle onderdelen binnen de afvalinzameling en reiniging. Dat doen we gefaseerd, gebiedsgericht en in overleg met de stadsdeelbestuurders.

Norm – grof afval naar recyclepunten, alternatief – ophalen op afspraak

We werken toe naar een definitief einde aan het normaliseren van het dumpen van grof afval op straat. Met goed bereikbare recyclepunten, het aanbieden van grof afval op afspraak en een goed netwerk van inzamelplekken voor grof afval, moet de overlast structureel afnemen wanneer we deze aanpak in de stad uitrollen. De overgang naar het systeem van ‘grof afval aanbieden op afspraak’ maakt deel uit van dit plan. Deze overgang vereist een stapsgewijze en zorgvuldige aanpak en een goede samenwerking met de stadsdelen. De eerste gesprekken met de stadsdelen zijn gevoerd. Het afgelopen jaar hebben we het ophalen van grof afval op afspraak in Weesp geëvalueerd en zijn we gestart met het optimaliseren van dit systeem in de gebieden waar het al wordt toegepast (Weesp, Centrum en Watergraafsmeer).

In 2025 zijn we begonnen met de voorbereidingen van het realiseren van netwerk aan locaties in de straat voor het aanbieden van grof afval. We zijn gestart in stadsdeel Oost en West. Later dit jaar presenteren we een meerjarenplanning voor de hele stad.

Monitor aanpak grof afval

Voor het monitoren van de aanpak grof afval is de indicator ‘Kilogram grof afval door bewoners aangeboden op de recyclepunten’ opgenomen in de doelenboom bij de begroting 2026. Ieder halfjaar, opgenomen in deze voortgangsrapportage, zullen wij daarnaast ook rapporteren op:

- Het aantal aangesloten stadsdelen en huishoudens op de dienstverlening ‘Grof op afspraak’ ten opzichte van het totaal aantal stadsdelen en huishoudens in de stad.
- Het aantal afspraken grof afval ten opzichte van het aantal aangesloten huishoudens per uitgerold gebied
- Het percentage grof afval afspraken dat binnen de servicenorm is ingeboekt, ten opzichte van het totaal aantal afspraken.
- Het percentage grof afvallocaties dat is gerealiseerd ten opzichte van totaal aan te leggen aantal grof afvallocaties

Anekdote

Na de campagne Grof afval wegbrengen is een effectmeting gehouden, om te onderzoeken of bewoners de campagne hebben gezien, begrijpen wat de boodschap was en hoe ze de campagne waarderen. Hieronder een aantal open antwoorden van bewoners:

- “Je kan bij Recyclepunten je grof afval wegbrengen, zoals het hoort.”
- “Dat recyclen en een schone buurt erg belangrijk is.”
- “Je moet je grofvuil naar een Recyclepunt brengen, je straat wordt daar schoner van.”

- “Wegbrengen je rotzooi.”
- “Ruim je eigen grofvuil op.”
- “Samen maken we een buurt schoner.”
- “Schoon doe je samen.”

Recyclepunten

Om Amsterdammers goed te helpen in het brengen van afval naar onze zeven recyclelocaties, richten we deze plekken beter en met een uniforme uitstraling in. Denk hierbij aan duidelijke borden, kleurgebruik en communicatieboodschappen. In 2025 zijn de locaties Weesp en Seineweg geschilderd in de nieuwe kleurstelling, net zoals alle verzamelcontainers op de locaties. Dit zorgt voor meer uniformiteit tussen de recyclepunten waardoor recyclepunten netter ogen en beter herkenbaar zijn.

Project ‘elektrische bakfiets te leen’

Vanuit het project ‘elektrische bakfiets te leen’ biedt de gemeente Amsterdam inwoners de mogelijkheid om gratis een elektrische bakfiets te lenen voor het vervoeren van grof afval naar een recyclepunt. Het project is lopende 2025 on-hold gezet. De reserveringstool voldoet niet aan de veiligheidseisen die de gemeente stelt aan digitale voorzieningen. Zodra er een nieuwe digitale reserveringstool beschikbaar is, kunnen bewoners de bakfietsen weer lenen. Nu is niet bekend wanneer dat zal zijn.

Tijdelijke informatiepunten ‘Afval scheiden in de buurt’

Het doel van dit project is om Amsterdammers bewust te maken van het belang van gescheiden inzameling van elektronica, frituurvet, lampen, batterijen, boeken, kleding en meubels bij inleverpunten in de buurt.

In 2025 hebben we gedurende drie weken in acht buurten, verspreid over alle stadsdelen en het stadsgebied Weesp, een promotieteam ingezet. Met informatie, enquêtes en flyers werkten zij aan het vergroten van de bewustwording rondom afvalscheiding en informeerden zij bewoners over de inleverpunten in hun eigen buurt. Er zijn 2.361 enquêtes afgenomen. Bij het merendeel van de ondervraagden was het belang van afvalscheiding bekend, maar waren de locaties van de inleverpunten minder goed bekend. Bijna 85% van de inwoners weet welk afval zij beter niet in een afvalzak kunnen stoppen. De percentages zijn in alle wijken redelijk vergelijkbaar en liggen tussen de 83% en 85%.

Daarnaast gaf 53% van de bewoners aan dat zij het liefst minder dan 10 minuten willen lopen of fietsen om spullen apart in te leveren. Voor 39% van de bewoners is meer dan 10 minuten ook acceptabel, terwijl 8,3% hier geen tijd aan wil besteden.

In 2024 en 2025 waren er tijdelijke middelen beschikbaar vanuit de coalitiemiddelen reiniging om dit project uit te voeren. Dit betekent dat vanaf 2026 het project is gestopt. De informatie opgenomen in de flyer “Inleverpunten in de buurt” van het promoteam, komt op de platforms “Amsterdam afvalvrij” en “Schone stad” te staan. Op de afvalpagina’s van amsterdam.nl verwijzen we naar deze nieuwe websites.

Daarnaast komen we met een voorstel om uitvoering te geven aan het advies burgerberaad om een mobiele mini-milieustraat in de wijk te realiseren.

Inleverpunten voor draagbaar grof afval

Het onderzoek naar buurtgerichte inleverpunten voor draagbaar grof afval, zowel in binnen- als buitenland, is afgerond. Deze studie geeft inzicht in de impact op het dienstverleningsniveau, het milieu en de kosten van advies 4.1 van het burgerberaad. Het burgerberaad heeft geadviseerd om op buurtniveau gemakkelijk vindbare locaties te realiseren waar bewoners afval kunnen scheiden, spullen kunnen laten repareren, wegbrengen, ruilen en waar zij nieuwe spullen tegen een lage prijs kunnen aanschaffen. Amsterdam telt 518 buurten. Om te voldoen aan het advies, met een serviceniveau waarbij iedere bewoner binnen maximaal 10 minuten lopen zo'n locatie kan bereiken, zouden er minimaal 155 van deze circulaire centra in de stad moeten komen. Naast de benodigde winkel- of bedrijfsruimte is er €33,50 per huishouden nodig om de exploitatiekosten te dekken.

In het onderzoek is ook gekeken naar andere organisatievormen, zoals een mobiel inleverpunt en minder locaties in combinatie met de zeven bestaande recyclepunten. Deze varianten worden verder uitgewerkt in samenhang met de bestaande circulaire infrastructuur in de buurt. Hierbij worden de stadsdelen betrokken als vertegenwoordigers van bewonersnetwerken, evenals de inzameling, om te komen tot gebiedsgerichte plannen. Dit omvat ook het bepalen van de financiële dekking die nodig is voor de uitvoering.

Gescheiden inzamelen van gfe/t

48.000 laagbouwwoningen beschikken eind april 2026 over een gfe/t-rolcontainer aan huis. Hiermee zijn alle laagbouwwoningen voorzien van een gfe/t-rolcontainer. Op Javaeiland, IJburg en Weesp zijn gfe-verzamelcontainers geplaatst bij de hoogbouw. Hiermee is 13% van de Amsterdamse huishoudens per 1 mei 2026 aangesloten op het gfe/tinzamelsysteem.

In 2025 is er 3.278 ton gfe/t ingezameld. Ten opzichte van 2024 is er een inzameltoename van 1.650 ton, waarvan 992 ton (60%) afkomstig is van de inzamelroute Weesp. Het ingezamelde gfe/t levert 1.190 ton compost op, 250.000 m3 biogas, 100.000 m3 CO2 voor de tuinbouw en 1 miljoen Kwh aan warmte. Compost is een circulaire toepassing omdat de nutriënten en organische stoffen teruggaan naar de bodem.

In de gebieden waar rolcontainers en verzamelcontainers zijn geplaatst, bepalen wij het scheidingspercentage aan de hand van lokale inzamelresultaten van gfe/t en sorteeranalyses van restafval. Het scheidingspercentage toont het aandeel gescheiden aangeboden gfe/t aan ten opzichte van wat er in het restafval zit. Gemiddeld bieden bewoners met een rolcontainer 30% gescheiden aan (ongeveer 30 kilo), bij de verzamelcontainers is dat 11% (10 kilo). Het merendeel van het gfe/t bieden bewoners in de buurten met een gfe/t-container, nog steeds aan met het restafval.

In 2025 draagt het gescheiden ingezamelde gfe/t 1% bij aan het gerealiseerde recyclepercentage van 25%. Dit is echter met circa 13% van de stad aangesloten op een gfe/t inzamelvoorziening.

Alternatieve afvalinzameling stadsdeel Centrum

In stadsdeel Centrum is de ruimte in veel wijken overvol en krap en de kades in het oude centrum zijn kwetsbaar. Daarom moeten we het huishoudelijk afval op een andere manier ophalen dan in de rest van de stad. Ondergrondse containers zijn op veel plekken niet mogelijk, en de zware wagens kunnen niet overal komen. In september is een programmaplan Centrum zonder Zak bestuurlijk vastgesteld. Een plan met een mix aan afvalvoorzieningen op maat van de

buurt; van ondergrondse containers, brengpunten op het water en afval op afspraak. Dit programmaplan sluit aan op het advies ‘doelgerichte aanpak voor het Centrum’ van het burgerberaad waarin zij adviseren om in het centrum verzamelpunten voor afval te creëren die makkelijk te bereiken zijn voor alle doelgroepen.

In 2025 is het plaatsingsproces van ondergrondse containers gestart in de Spuistraat Zuid, Hemelrijk, omgeving Rembrandtplein en Geelvinckbuurt. Tot aan de plaatsing van de containers zijn er tijdelijk 90 bovengrondse containers neergezet.

Het ministerie heeft goedkeuring gegeven om de proef ‘Inzamelen stedelijk afval’ (het inzamelen van bedrijfsafval samen met huishoudelijk afval), die tot eind 2025 loopt, te verlengen. Er ligt een wetsvoorstel klaar die naar verwachting in de loop van 2026 door het nieuwe kabinet zal worden bekrachtigd. Naar alle waarschijnlijkheid kan het inzamelen van stedelijk afval vanaf 1 januari 2027 weer starten. Voor 2026 worden tijdelijke maatregelen getroffen.

De ’brengpunten op het water, de zogenaamde afvalhubs, testen wij in 2027 in samenwerking met het programma ‘Lichter op de Wallen'. Het doel is om in 2030 de alternatieve inzamelmethode te hebben geïmplementeerd en dat de klassieke zakkeninzameling tot het verleden hoort.

Aanbiedtijden bedrijfsafval

De aanbiedtijden voor bedrijfsafval in stadsdeel Zuid zijn in 2025 gewijzigd naar 07.00-12.00 uur. Ondernemers mogen hun afval niet meer de hele dag buiten laten staan. Na een waarschuwingsperiode is THOR begonnen met het uitdelen van boetes; tussen maart en 22 juni 2025 zijn 260 boetes uitgedeeld, waarvan 70 zijn geïnd. Het aantal containers buiten de aanbiedtijden is met 60% afgenomen, en meldingen over afval zijn sinds januari 2025 met 23% per week gedaald.

Invoering stedelijke aanbiedtijden bedrijfsafval

Op 10 maart 2025 heeft het college van B&W het ontwerpbesluit genomen voor invoering van aanbiedtijden voor bedrijfsafval in stadsgebied Weesp en de stadsdelen Noord, Oost, Zuidoost, West en Nieuw-West. De voorgestelde aanbiedtijden zijn dagelijks van 07.00 tot 16.00 uur. In de stadsdelen Centrum en Zuid zijn al aanbiedtijden voor bedrijfsafval van toepassing, resp. 06.00 tot 11.00 uur en 07.00 tot 12.00 uur. Deze aanbiedtijden wijzigen niet.

Veel bedrijfsafvalcontainers staan nu nog 24/7 in de openbare ruimte. De bedrijfsafvalcontainers trekken bijplaatsingen, zwerfafval en overlast gevende dieren aan. Ook blokkeren veel rolcontainers de doorloopruimte. Door het instellen van aanbiedtijden voor bedrijfsafval staan rolcontainers korter op straat en blijven straten schoner en aantrekkelijker voor ondernemers, bezoekers en bewoners.

Aanbiedtijden voor bedrijfsafval zijn een aanscherping op de huidige bedrijfsafvalregels, namelijk:

- Na lediging worden de rolcontainers onmiddellijk van de openbare weg verwijderd en de openbare ruimte wordt schoon achtergelaten
- De deksels van (rol)containers zijn ten alle tijden gesloten zodat tijdens het inzamelen, laden, lossen of vervoeren geen afval rondom de aanbiedplaats kan ontstaan.
- Afval wordt niet naast de (rol)container geplaatst

Containertuintjes

Met de stadsdelen is afgesproken om 350 containertuintjes te plaatsen. Het idee is dat met extra zorg en toewijding van de containeradoptant voor het groen een schonere omgeving ontstaat. De voorwaarden voor het plaatsen van containertuintjes zijn:

- Afvalcontainers moeten veilig geleegd kunnen worden.
- Voor elke containerlocatie moet een adoptant worden geworven voor medebeheer.
- Stadsdelen zorgen voor een eigen budget.

Eind juni 2025 zijn er 150 containertuintjes geplaatst. In alle stadsdelen staan containertuintjes op straat, behalve in stadsdeel Zuidoost en stadsgebied Weesp. De stadsdelen hebben alle aanvragen voor containertuintjes uit eigen budget gefinancierd

Stadsdeel	Aantal containertuintjes
Centrum	5
Nieuw-West	26
Noord	24
Oost	36
West	37
Zuid	22

Ruimte voor op- en overslag van afval

Eind 2025 is het Transformatieplan Locaties A&G afgerond. Dit plan voorziet in drie (definitieve) overslaglocaties om de bedrijfsvoering t/m 2050 te borgen. Ook in het programma Transitie Werflocaties & Overslagpunten is de realisatie van overslagpunten opgenomen; het is echter nog niet gelukt hiervoor geschikte locaties te vinden. Er is altijd sprake van concurrentie in de openbare ruimte met de functie groen of bijvoorbeeld ruimte voor uitbreiding stroomnet.

Anekdote:

Ruimte voor overslag van afval is erg belangrijk voor het functioneren van de stad. Tijdens de staking bij het AEB op 2, 3 en 4 juni 2025 was het voor het eerst mogelijk om afval te storten op de locatie Nieuwe Hemweg 10. Door deze overslaglocatie heeft de stad nauwelijks hinder ondervonden van de staking en kon de inzameling worden gecontinueerd. Toen de staking voorbij was werd het afval alsnog naar het AEB getransporteerd.

Data-geïnformeerde afvalinzameling

Het meldingenproces van Afval & Grondstoffen voor stadsdeel Zuid is met succes gedigitaliseerd. Hierdoor kan de uitvoering beter worden georganiseerd en wordt de feedback naar bewoners versneld en geautomatiseerd op basis van het uitgevoerde werk. Het veranderen van de werkwijze vraagt echter veel aandacht en tijd. De uitrol naar de andere stadsdelen zal in de eerste helft van 2026 plaatsvinden.

Er komt ook meer focus op de registratie van uitgevoerd werk. We willen aan onszelf en aan bewoners laten zien welke werkzaamheden we hebben uitgevoerd. Dit helpt om de werkzaamheden eerlijker te verdelen, beter te prioriteren en te laten zien dat we onze afspraken nakomen, zoals vastgelegd in de afvalwijzer.

De registratie van uitgevoerd werk blijft echter een aandachtspunt. De noodzaak hiervan wordt steeds duidelijker, omdat het essentieel is om beter te kunnen sturen op de operatie.

Vulgraadsensoren in afvalcontainers

Het burgerberaad adviseert om meer slimme technologie in te zetten voor een schonere stad. Met vulgraadsensoren in containers wordt het mogelijk om huishoudelijk afval efficiënter in te zamelen. Dit draagt bij aan kostenbesparing, vermindert overlast en zorgt voor schonere straten. Daarnaast kunnen inwoners via een app zien welke containers vol zijn en welke nog ruimte hebben. Zo wordt voorkomen dat iemand met een volle vuilniszak voor een volle container staat.

Grootschalige invoering van deze sensoren vraagt echter om een forse investering. Daarom is in april 2025 een proef gestart in stadsdeel Centrum en in Weesp. In deze gebieden zijn alle bovengrondse en ondergrondse containers voorzien van sensoren.

De uitkomst van deze proef is dat de sensoren een toegevoegde waarde hebben. In Weesp en het Centrum zijn de inzamelroutes efficiënter ingericht. Door het plaatsen van vulgraadsensoren weten we nu beter wanneer welke container geleegd moet worden, zodat deze toegankelijk blijft voor bewoners om afval aan te bieden.

Er is besloten om alle glascontainers van vulgraadsensoren te voorzien, omdat veel glascontainers momenteel te vaak worden geleegd wanneer ze nog leeg zijn. Het doel is om glas op een efficiënte manier in te zamelen door de container op het juiste moment te legen, namelijk als deze bijna vol is.

Voortgang pijler 3. Informeren, motiveren en handhaven

Met informatie over de afvalregels, onze dienstverlening én het bieden van handelingsperspectief beïnvloeden we het gedrag van bewoners, ondernemers en bezoekers. We brengen samenhang in onze uitingen over afvalinzameling en reiniging door vanuit één strategie en concept voor communicatie te werken. Hierdoor vergroten we de herkenbaarheid van het onderwerp en versterken we het appel op Amsterdammers, bezoekers en ondernemers. Door onder andere nudging, handhaving en campagnes richten we ons op hun motivatie en verantwoordelijkheid om het 'juiste' gedrag te vertonen. Ondernemers worden aangesproken en verantwoordelijk gehouden om 25 meter rondom hun onderneming schoon te houden.

We hebben de volgende maatregelen in gang gezet:

Aanpak Bijplaatsingen

De Aanpak Bijplaatsingen (ABP) is in 2020 gestart om afvaloverlast bij containers en grof afvaldumping in Amsterdam gericht aan te pakken. Gemeente, ondernemers en bewoners werken samen om probleemlocaties schoon te houden. De aanpak bestaat uit drie onderdelen:

1. **Basis op orde:** Containers en omgeving worden schoon en heel gehouden.
2. **Dagelijkse controle en handhaving:** Toezichthouders monitoren locaties, ruimen afval op, sporen overtreders op en schrijven boetes.
3. **Gerichte communicatie:** Bewoners worden geïnformeerd over afvalregels om gedrag te verbeteren en overlast te verminderen.

Er staan ongeveer 1.500 probleemlocaties op de lijst. In 2025 zijn in totaal 969 containerlocaties verwijderd van deze lijst vanwege een hoge CROW-score B (80% of hoger).

In de stadsdelen Zuid, West, Noord en Zuidoost hebben we ingezet op het intensiveren van buurtgerichte acties in samenwerking met ondernemers en bewoners. De inzet is dat het ABP-team ook buurtgerichte maatwerkacties gaat organiseren in Nieuw-West, Oost, Centrum en, waar nodig, in Weesp.

In samenwerking met een social designbureau is onderzocht of nieuwe middelen voor gedragsbeïnvloeding ontwikkeld kunnen worden. Eind 2025 hebben we bijvoorbeeld een pilot uitgevoerd met een kartonsnijder. Momenteel onderzoeken we nog hoe effectief deze interventie is.

ABP-toezichthouders fietsteam in stadsdeel Centrum

Het ABP-toezichthouders fietsteam controleert op plekken waar voertuigen moeilijk kunnen komen, het verkeerd aangeboden afval door bewoners en ondernemers in de binnenstad. In 2025 zijn we met vier teams van start gegaan. De ABP-toezichthouders van het fietsteam hebben dat jaar 4.726 waarnemingen gedaan. In mei was de inzet beperkt mogelijk vanwege een nieuw aanbestedingstraject voor het inhuren van toezichthouders. Eind 2025 is de aanbesteding afgerond en inmiddels zijn voldoende toezichthouders aangetrokken en opgeleid voor 2026.

25-meterregel

Uit onderzoek blijkt dat afval op straat vaak afkomstig is van winkels en cafés. Daarom is in West onder andere ingezet op het activeren van ondernemers om zich te houden aan de 25-meterregel (artikel 17 van de Afvalstoffenverordening). De ondernemer van een winkel waar eet- of drinkwaren worden verkocht die ter plaatse kunnen worden genuttigd, is verplicht om de 25 meter rondom je bedrijf vrij te houden van bedrijfsafval én zwerfafval. Denk daarbij aan plastic, verpakkingen, peuken, kauwgom en etenswaar. Veel ondernemers reageren positief op deze regel en voelen zich gehoord door de gemeente. Vervuilers worden aangesproken op het zwerfafval dat afkomstig is uit hun zaak. Sinds half juni 2025 zijn de toezichthouders van THOR geïnstrueerd om de 25-meterregel structureel mee te nemen in hun werkzaamheden. Het gaat om ongeveer 40 toezichthouders, waarvan een deel vaste koppels vormt in specifieke gebieden en een deel projectmatig wordt ingezet in de hele stad (bijvoorbeeld tijdens evenementen).

De toezichthouders gaan in gesprek met ondernemers, delen flyers uit en wijzen hen op hun verantwoordelijkheden, zoals het plaatsen van prullenbakken en het uitvoeren van schoonmaakrondes. Bij een geconstateerde overtreding wordt eerst een waarschuwing gegeven. Bij een tweede officiële waarschuwing volgt een last onder dwangsom.

Promotieactie

In 2026 bezoeken activatieteams 50 winkelstraten in de stad waar de problematiek het grootst is. Zij gaan langs bij ondernemers met een flyer en een afvalknijper. Ondernemers kunnen via Verpact een afvalbak bestellen. Hiermee vergroten we het bewustzijn onder ondernemers en werken we samen aan een schone stad. Daarnaast verspreiden we in 2026 een informatiefolder over de 25-meterregel via de BIZ'en en/of gebiedsmakelaars. Ook richten we een speciale pagina in op Amsterdam.nl/Bedrijfsafval.

. Over de (relatief korte) periode van juni tot 7 oktober is er vier keer gewaarschuwd en vier keer een last onder dwangsom opgelegd.

Stadsdeel Waarschuwing Last onder dwangsom

Zuid 1x Albert Cuijpstraat 1x

Zuidoost 2 x Bijlmerplein

1x Johan Cruijff Boulevard 3x

Misbruik van de gemeentelijke afvalvoorziening door ondernemers

Bedrijven, organisaties en verenigingen sluiten een contract met een erkend afvalbedrijf voor het ophalen van hun afval. Als zij niet meer dan 9 afvalzakken per week hebben, dan mogen ondernemers gebruik maken van de afvalcontainers van de gemeente of de ophaaldagen voor bewoners. Zij betalen dan reinigingsrecht. De gemeente Amsterdam heeft maatregelen aangekondigd om misbruik van gemeentelijke afvalinzameling door ondernemers en organisaties tegen te gaan. Uit onderzoek blijkt dat vooral in winkelgebieden horeca-afval wordt gedumpt bij huishoudelijk afval, vaak door bedrijven zonder afvalcontract. De maatregelen zijn:

- **Nulmeting pakkans**: Een nulmeting wordt ontwikkeld om de huidige pakkans op misbruik te bepalen en de effectiviteit van maatregelen te monitoren.

- **Gerichte handhaving**: Toezichthouders controleren en handhaven op juiste afvalcontracten.
- **Toezichthoudende rol reinigingsrechtinspecteurs**: Het proces van heffingen, controle en handhaving verbeteren om misbruik te voorkomen.
- **Uitbreiding toezichthouders**: Meer toezichthouders krijgen mandaat om ondernemers zonder afvalcontract te beboeten.
- **Datagestuurd handhaven**: Mogelijkheden voor detectie van afval met scanauto's worden onderzocht, en meldingen over bedrijfsafval worden beter geregistreerd.

Een aantal zaken zijn in kaart gebracht het afgelopen jaar. Alle voorbereidende werkzaamheden voor de maatregel 'gerichte handhaving' via het opleggen van een Last Onder Dwangsom als een ondernemer zijn contract niet wil overhandigen zijn uitgevoerd. Ook is verkend of reinigingsrechtinspecteurs een toezichthoudende rol kunnen vervullen en of ze daarbij gebruik kunnen maken van de informatie uit de administratie van belastingen. Beide zijn vanwege functiescheiding en de fiscale geheimhoudingsplicht niet mogelijk. Deze twee maatregelen kunnen in de huidige vorm niet worden uitgevoerd en dragen dan ook niet bij aan het vergroten van de pakkans. Op dit moment overwegen we of de andere twee en/of nog andere maatregelen zijn die wel uitvoerbaar zijn.

Extra reinigingsrechtinspecteurs

Tussen mei 2024 en december 2025 hebben extra reinigingsrechtinspecteurs in stadsdeel Centrum gecontroleerd of ondernemers gebruikmaken van afvalinzamelvoorzieningen zonder te betalen. Bij overtredingen kregen ondernemers een aanslag met terugwerkende kracht tot drie jaar. In totaal zijn 6.165 ondernemers bezocht. De meeste werkten mee, maar soms was een tweede bezoek nodig of werd niets aangeleverd. De controles zijn nu afgerond.

Handhaving optimaliseren door efficiëntere samenwerking

Het personeelstekort bij handhaving en monitoring deels worden opgelost door een betere samenwerking tussen afdelingen. Een andere mogelijkheid is het inzetten van nieuwe technologieën, zoals apps en drones.

Ook het gebruik van scanauto's kan helpen om probleemgebieden sneller in kaart te brengen. De gemeente onderzoekt momenteel de inzet van beeldherkenningssoftware. Dit blijkt echter complex, onder andere door de benodigde koppeling met de Amsterdam-app en de verwachte toename van meldingen. Deze extra meldingen moeten bovendien daadwerkelijk verwerkt kunnen worden door de inzameldienst en handhaving. Toch ziet de gemeente voldoende potentie in deze aanpak om het verder te onderzoeken.

Afvalboetes januari t/m juni 2025

Vanwege de langere doorlooptijd van de afvalboetes (door het verwerken van de waarnemingen van toezichthouders en de geldende bezwaarprocedure) kunnen recente cijfers nog veranderen. De cijfers van Q1 en Q2 2025 zijn definitief.

In het eerste halfjaar van 2025 zijn er 6.011 afvalboetes uitgedeeld in Amsterdam en stadsgebied Weesp. 40% van deze boetes is uitgeschreven in stadsdeel Centrum, 16% in Zuid en 11% in West. In stadsgebied Weesp zijn in totaal de minste boetes uitgeschreven.

Team ABP legt het overgrote deel van de boetes op, namelijk 77% van het totaal. Dit komt neer op 4.603 boetes.

Het overgrote deel van de boetes is uitgeschreven aan personen, 5.338 (89%). Het plaatsen van afval naast de container is het meest beboet (82%), gevolgd door het aanbieden van afval buiten de venstertijden (11%).

De overige 11% (673) aan boetes is uitgeschreven aan bedrijven. Overtreding van de regels voor het aanbieden van bedrijfsafval is het meest beboet (610). Ook zijn er wat boetes opgelegd voor het aanbieden van afval naast de container (42).

Data overzichten

Totaal aantal opgelegde boetes in Q1 en Q2 2025

Registraties per team

Team	Natuurlijke persoon	Rechtspersoon	Totaal
ABP	4255	348	4603
Gebiedsteams	1083	325	1408
Totaal	5338	673	6011

Opgelegde boetes per stadsdeel

Opgelegde boetes per stadsdeel

	Centrum	Nieuw-West	Noord	Oost	Weesp	West	Zuid	Zuidoost	Totaal
Natuurlijke persoon	2123	426	236	519	87	654	675	618	5338
Rechtspersoon	306	36	3	18	6	22	267	15	673
Totaal	2429	462	239	537	93	676	942	633	6011

Top 5 feiten waarvoor boetes aan bedrijven zijn opgelegd

Top 5 boetes

	%	
Overtreding regels aanbieden bedrijfsafval aan inzameldienst.	63%	418
Overtreding aanbieden bedrijfsafval aan andere inzamelaars.	29%	192
Niet gebruiken inzamelvoorziening (oa naast container).	6%	42
Verbod opslag afvalstoffen op voor publiek zichtbare plaats	1%	8
Aangewezen tijd en dag plaatsen huisvuil.	1%	6

Top 5 straten – bedrijven

Top 5 straten	
straat	
Singel	33
Ferdinand Bolstraat	26
Nieuwezijds Voorburgwal	26
Van Woustraat	23
Kloveniersburgwal	18

Top 5 feiten waarvoor boetes aan natuurlijke personen zijn opgelegd

Top 5 boetes		
	%	
Niet gebruiken inzamelvoorziening (oa naast container).	82%	4329
Aangewezen tijd en dag plaatsen huisvuil.	11%	569
Overtreding regels aanbieden bedrijfsafval aan inzameldienst.	4%	185
Verbod afvaltoerisme (huisvuil plaatsen door niet-inwoners).	2%	131
In strijd met regels afval aanbieden in bijzondere gevallen.	1%	49

Top 5 straten – natuurlijke personen

Top 5 straten	
straat	
Singel	163
Raamplein	117
Kloveniersburgwal	104
Elandsgracht	102
Nieuwezijds Voorburgwal	89

Activatieteams

Activatieteams stimuleren en activeren mensen om de omgeving schoon te houden. Dit doen de teams door middel van communicatie; ze maken schoon en delen vuilniszakken uit met de vraag het eigen vuil op te ruimen. De teams worden vooral ingezet op de locaties waar veel mensen recreëren zoals in het Vondelpark, Rembrandtpark, Westerpark, Oosterpark, Sloterpark en IJburgstrand op dagen boven de 25°C. Er zijn op tien nieuwe recreatieplekken activatieteams ingezet: Museumplein, Sarphatipark, Erasmuspark, Bogortuin, Weesperzijde, park Somerlust, Tuinen van West, Oeverlanden, Marineterrein en het Noorderpark. Tijdens de grootschalige evenementen in 2025 (zoals Sail en Amsterdam 750) zijn extra activatieteams, donatiebakken en inleverpunten ingezet of geplaatst. Verpact/ Statiegeld NL zet in afstemming met de gemeente ook teams in tijdens deze evenementen.

Informeren ondernemers

We hebben een gebruikersonderzoek gehouden waarbij we gekeken hebben of onze pagina amsterdam.nl/bedrijfsafval goed vindbaar is begrijpelijk is. De belangrijkste conclusies van dit onderzoek zijn:

- De informatie is goed vindbaar via Google en wordt gezien als betrouwbaar en duidelijk.
- Visuele hulpmiddelen zoals afbeeldingen, infographics en/of stappenplan zijn wenselijk voor meer duidelijkheid.
- Gebruikers verwachten communicatie over wijzigingen in regelgeving via een fysieke brief.
- Persoonlijk contact wordt gewaardeerd, maar bereikbaarheid wordt als lastig ervaren.

Naar aanleiding van de aanbevelingen bij deze conclusies passen we waar mogelijk de pagina's aan.

Introductie adviespunt & afvaldepot bedrijven

Het burgerberaad adviseert een adviespunt met experts over circulaire verpakkingen om zwerfafval, vooral door verpakkingen, te verminderen. De gemeente werkt samen met het rijk en de NVRD om meer circulaire prikkels in de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) te krijgen. Producenten zijn via de UPV verantwoordelijk voor de afvalfase van hun producten, maar er zijn nog weinig eisen aan de duurzaamheid van verpakkingen. De kosten voor afvalverwerking stijgen door nieuwe wetgeving, zoals de Single Use Plastic-wet. Het ministerie werkt aan een verbeterde UPV, meer duidelijkheid wordt verwacht in 2026.

Communicatie

Vanuit Afval en Grondstoffen, Stadswerken en Toezicht en Handhaving werken we met een gezamenlijke communicatiestrategie voor het onderwerp Schoon.
De kern van de strategie is:

- De Amsterdammers oproepen haar/zijn verantwoordelijkheid te nemen
- Beter laten zien wat wij als gemeente zelf doen.
- De Amsterdammer laten zien hoe makkelijk het is om afval te scheiden en op de goede manier weg te doen

Basiscommunicatie

We zorgen voor een effectieve en eenduidige communicatie van de afvalregels en de dienstverlening van de gemeente voor een schone stad:

- Inhoud (teksten, iconen en beeldgebruik) over afval op amsterdam.nl/afval, in de online afvalwijzer, in de Amsterdam App en in de online omgeving Mijn Amsterdam.
- Naast deze feitelijke informatie komt er binnenkort een online platform waar we meer achtergrondinformatie kunnen geven. Wat gebeurt er met het afval, hoe werken we etc.
- Informeren bij nieuwbouw: pilotgebied Sluisbuurt + gedrags- en communicatieaanpak en toolkit voor het informeren, motiveren en activeren van verschillende doelgroepen.

Maatwerkcommunicatie via gebiedsgericht werken, Aanpak bijplaatsingen, Aanpak Centrum en programma bedrijfsafval.

Publiekscampagnes

Afval en Grondstoffen en Stadswerken voeren ieder jaar meerdere campagnes uit om het gedrag van Amsterdammers te beïnvloeden. We stemmen de inhoud en de planning van campagnes en overige communicatie zorgvuldig op elkaar af.

- In het voorjaar liep de Woon-Winkelcampagne. We waren in elk stadsdeel actief. We hadden nog te weinig data om Weesp mee te nemen in de campagne. We hebben allerlei communicatiemiddelen ingezet. En we zijn met activatieteams de winkelgebieden ingegaan om zowel bezoekers als ondernemers aan te spreken.
- In maart en september steunt de gemeente traditioneel de Landelijke Opschoondag en de World Cleanup Day. We brengen Amsterdammers via onze website, nieuwsbrief en sociale media op de hoogte dat zij bij de gemeente grijpers en ringen kunnen lenen. Ook buiten de opschoondagen om kunnen actieve bewoners gratis materiaal lenen via de website van de gemeente.
- Zodra de lente begint, zetten we passende maatregelen in om mensen te informeren waar ze hun afval op straat en in parken kwijt kunnen. In de parken doen we dat met banieren, stickers op de afvalbakken, grondcommunicatie en teams die bezoekers aanspreken. Daarnaast voeren we onlinecampagne gericht op jongeren. Ook plaatsen we extra bakken voor statiegeldmateriaal. Tijdens evenementen als Koningsdag en Pride plaatsen we honderden extra afvalbakken en toiletten.We zijn aanwezig op de kanalen van de gemeente (website, nieuwsbrief, socials), in de MUPI's en betaalde onlineadvertenties.
- Vanaf juni liep de studentencampagne. We investeren daarbij in de samenwerking met de grote studentenhuisvesters. In september en oktober liep de 2e fase van deze campagne.
- In juni 2025 zijn we gestart met een doorlopende online-campagne. Elke maand plaatsen we verhalen met onze medewerkers en actieve Amsterdammer op de social-media-kanalen van de gemeente. De onderwerpen zijn de dienstverlening van de gemeente, afvalverwerking en de (grote) organisatie die de stad schoonhoudt. Daarnaast plaatsen we eens per maand een betaalde advertentie met uitleg over de afvalregels.
- In het voorjaar en in het najaar waren we drie weken in zes tot acht buurten met de 'Tijdelijke informatiepunten Afval scheiden in de buurt'. We gingen in gesprek met buurtbewoners over de inleverpunten in hun eigen buurt en het nut van recycling. Dit deden we in samenwerking met organisaties die lokaal actief zijn.
- Vanaf begin oktober tot begin november liep de campagne Grof Afval wegbrengen. Voordat we Grof afval op afspraak invoeren (of optimaliseren waar het nu al loopt) willen we bewoners bewuster maken van de voordelen van het zelf wegbrengen van grof afval naar een Recyclepunt. Dat is goed voor een schone straat, voor het milieu en voor de bewoner zelf.
- Vanaf oktober werken we aan bewonersinformatie over grof-afval-plekken. Afval en Grondstoffen heeft alle geschikte grof-afval-plekken in de stad in kaart gebracht. We gaan deze plekken per stadsdeel/wijk aanwijzen en zichtbaar maken, ook via de Afvalwijzer. Per stadsdeel of wijk informeren we buurtbewoners om uit te leggen wat we gaan doen en waarom. In 2025 zijn we gestart in Oost en Nieuw-West. De overige stadsdelen volgen daarna.
- In november heeft een activatieteam alle horecaondernemers in Amsterdam en Weesp bezocht en vragen gesteld over hoe bekend ze zijn met de afvalregels.
- Van eind november tot eind december liep, evenals vorige jaren, de campagne Karton. We roepen Amsterdammers op om hun karton weg te gooien in de papiercontainer. Ook geven we aandacht aan het klein scheuren, knippen en snijden van (groot) karton.
- Eind december t/m januari 2026 was de jaarlijkse campagne: 'Klaar met je kerstboom?'.

Dit jaar hebben onze collega's een recordaantal kerstbomen opgehaald.

- **In 2026** zetten we de vaste activiteiten (opschoondagen, zomeraanpak parken etc.) en de doorlopende campagne voort.
  -In februari zijn we gestart in Amsterdam Noord met informatiemarkten om de introductie van gescheiden gfe/t-inzameling te ondersteunen.
  -Voor het project 'aanpak Woonwinkel gebieden' heeft een activatieteam ondernemers in de Javastraat, Eerste Oosterparkstraat en Eerste van Swindenstraat meer verteld over de afvalregels.
  -Van 30 maart tot en met 10 mei loopt de Woonwinkelcampagne. We zijn in elk stadsdeel inclusief stadsgebied Weesp, actief.
  -Waarschijnlijk tussen 13 en 26 april komt er een campagne om Amsterdammers te motiveren hun grof afval naar het Recyclepunt te brengen.

Onderzoek en effectmetingen

We onderzoeken en meten regelmatig de effectiviteit van onze communicatie en campagnes. We gebruiken de resultaten van drie recente onderzoeken om in 2026 de strategie en inzet van onze communicatie aan te passen.

- Panelonderzoek Onderzoek en Statistiek: tussen 1 en 24 december 2025 hebben 1.394 panelleden een vragenlijst ingevuld over hoe zij aankijken tegen afval in hun buurt en in de stad. De vragen gingen ook over afvalscheiding, in hoeverre zij bekend zijn met de afvalregels en gemeentelijke communicatie hierover, en welke communicatiekanalen en momenten hun voorkeur hebben.
- Effectmeting door onderzoeksbureau MediaTest over de campagnes over grof afval, karton en kerstbomen, eind 2025 en de communicatiestijl 'Een schone stad, zo doe je dat'.
- Een rapport over de resultaten van vijf betaalde advertenties op social media, gericht op het communiceren van de afvalregels en het stimuleren van schoon gedrag. Daarnaast belicht het rapport de rol van organische (niet betaalde) uitingen op social media, als middel voor uitleg en context over wat de gemeente doet om de stad schoon te houden en wat de Amsterdammer kan doen.

Afvaleducatie op school

Wie kinderen leert om goed om te gaan met afval, investeert in een schonere en duurzame toekomst. Dat is het advies van het burgerberaad. Zes samenwerkingspartners bieden vanaf het komende schooljaar 26 verschillende gastlessen aan over het voorkomen, opruimen en weggooien van (zwerf)afval, afvalscheiding en recycling. Leerkrachten van groep 3 tot en met 8 van alle basisscholen in Amsterdam kunnen deze lessen vanaf mei boeken via het platform Natuur- en Duurzaamheidseducatie van de gemeente. Het doel van het lesprogramma is om leerlingen bewust te maken van het belang van het voorkomen van (zwerf)afval en, als er afval is, dit te scheiden. Dit draagt bij aan een schone leefomgeving en helpt het milieu te sparen door spullen en grondstoffen te hergebruiken. Het lesaanbod ondersteunt de ontwikkeling van ecologische burgerschapscompetenties. Hiermee leren kinderen niet alleen meer over duurzaamheid, maar ook hoe zij zelf in actie kunnen komen. Zo zorgen we ervoor dat leerlingen kennis, vaardigheden én betrokkenheid ontwikkelen om in de toekomst duurzaam te kunnen handelen.

Voortgang pijler 4. Reinigen waar nodig

De opgave om te komen tot een schone stad is groot. Hoewel we voor de gehele stad en over het jaar gezien nog steeds voldoen aan de in de begroting vastgestelde doelstelling om de stad op een gemiddeld sober beeldniveau te reinigen, is het op meerdere probleemlocaties zeker niet schoon genoeg. De vervuiling en de hoeveelheid geproduceerd afval is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Dit komt met name door de stijging van het aantal bezoekers, het verkeerd weggooien van afval, en de enorme hoeveelheid wegwerpverpakkingen die we gebruiken. Met name in gebieden met veel toeristen, horeca en zakinzameling op straat, is zwerfvuil een probleem. Naast deze gebieden zijn er andere probleemplekken waar we extra mensen en materieel inzetten zoals in de masterplangebieden van Nieuw-West, Zuidoost en Noord. We gebruiken data uit metingen, ervaringen en meldingen van bewoners om onze inzet te focussen ‘daar waar dit het hardst nodig is’.

De stad is permanent in beweging, en de inzet van onze reinigers beweegt mee. Daarnaast werken we aan een onderliggende, structurele verbetering van onze werkwijze.

Wat we leren uit de data; schooncijfers

De schooncijfers met meningen, metingen en meldingen rondom het schoonhouden van de openbare ruimte in Amsterdam, worden als geheel in de ‘’Monitor Afval en Reiniging (jaar) gepubliceerd (zie bijlage). De monitor is duidelijk; aanvullen obv de monitor

Gebiedsgericht werken

Een belangrijke verandering is dat de focus op capaciteitsinzet verschuift naar gebiedsgericht werken met medewerkers die zoveel mogelijk met dezelfde voertuigen zorgdragen voor een eigen gebied. De kennis van het werkgebied, meer productieve uren (dicht bij de werf), verbeterde samenwerking tussen afvalinzameling en reiniging vanuit bekendheid met elkaar, en vooral ook een vergroting van het werkplezier zullen naar onze verwachting bijdragen aan een schonere stad. Voor de teams van de reiniging is dit met een nieuwe roosterregeling vanaf januari 2026 gestart. Hiermee geven we invulling aan de behoefte van onze medewerkers die zich meer betrokken willen voelen bij hun eigen gebied, en met een eigen team resultaten in ‘hun’ gebied voor elkaar willen krijgen. Gebiedsgericht werken is ook een uitgesproken wens van bewoners en ondernemers die het fijn vinden een bekend persoon in hun buurt te zien met wie ze vertrouwd raken en aan wie ze vragen kunnen stellen. We blijven nog wel flexibiliteit vragen zodat we incidenteel extra inzet kunnen leveren waar dat nodig is, maar de basis van de roosterinvulling is werken in eigen gebied. De invulling van de roosters hebben we in nadrukkelijke samenspraak met de medewerkers en medezeggenschap bepaald.

Zomeraanpak in parken, recreatiegebieden en op de stadsstranden

Terugblikkend waren recreatieplekken door de zomeraanpak onder controle zonder specifieke incidenten. Dit is niet alleen de constatering van onze uitvoeringsteams, maar er zijn ook geen bijzondere signalen en klachten van bewoners binnengekomen. De combinatie van statiegeld-- en restafvalkliko’s zorgde ervoor dat recreanten het afval gescheiden konden aanbieden en de omgeving schoner bleef. Dit werkte op de meeste locaties redelijk tot goed, al werden de statiegeldkliko’s soms toch nog voor ander afval gebruikt. We plaatsten afvalpiramides waarvan de vulgraad en de geschiktheid van de locaties werden gemonitord. De inzet van activatieteams werkt erg goed. Hun uitleg aan recreanten wordt positief ontvangen, en met kleine opruimacties zorgen ze ervoor dat de omgeving schoon wordt en blijft. Activatieteams dragen door de juiste

communicatie bij aan een prettig alternatief voor handhaving. Vooralsnog blijkt deze inzet effectief om het juiste gedrag te bevorderen.

Proef zichtbaar reinigen

Een interventie in het kader van de woon-winkelstratenaanpak is de proef ‘zichtbaar reinigen’ die in maart 2025 is gestart in de Jan Evertsenstraat. Een aantal maanden werd een medewerker ingezet die in een winkelstraat meerdere malen per dag klein (zwerf)afval verwijderd, ook op zaterdag. Door dagelijks meerdere malen aanwezig te zijn wordt de zichtbaarheid vergroot. Zichtbaar reinigen loont en voorkomt dat vuil ander vuil aantrekt. Ondernemers geven aan positief te zijn over deze pilot omdat er dagelijks iemand in het gebied aanwezig is. Per 1 januari 2026 werken de reinigers in een vast gebied i.p.v. verschillende gebieden. De verwachting is dat zij door het opdoen van gebiedskennis goed kunnen inschatten waar reiniging het hardste nodig is in 'hun' gebied.

Treintje

Om de binnenstad schoner te houden, sprak het burgerberaad de wens uit om het ‘treintje’ opnieuw in te voeren: veegploegen die achter de vuilniswagen aanrijden en klein zwerfafval direct meenemen. De gemeente was al bezig met de voorbereidingen voor deze herintroductie, en het advies van het burgerberaad bevestigt het belang van deze aanpak. Het ‘treintje’ is in het voorjaar van 2025 weer operationeel gemaakt en wordt in het kader van de zomeraanpak extra ingezet. Resultaten?

Voortgang pijler 5. Samen met de stad

Het schoonhouden van de stad en het behouden van herbruikbare en waardevolle grondstoffen is een opgave waar de gemeente samen met bewoners en ondernemers aan werkt. Naast het initiëren van initiatieven worden initiatiefnemers door de gemeente actief geholpen aan informatie, advies en materialen, en zorgen we voor inspirerende bijeenkomsten. Zo werkt de gemeente samen met bewonersgroepen, straatmanagers, ondernemers, bedrijfsinvesteringszones (BIZ'en) en adoptanten van ondergrondse afvalcontainers.

Vanuit de Aanpak Schoon en Afvalvrij krijgt dit onderwerp aandacht binnen alle voorgaande pijlers. Steeds weer zijn betrokkenheid, verantwoordelijkheid en initiatief een gezamenlijke opgave van alle Amsterdammers.

Afvalplannen met de gebiedsopgaven

Aan het begin van de bestuursperiode zijn afvalplannen ontwikkeld om vanuit de directies Afval en Grondstoffen en Stadswerken gebiedsgerichter te laten werken en beter aan te laten sluiten bij de opgaven en ambities van de stadsdeelbestuurders. Daarnaast is gestreefd naar aansluiting bij de inzetplannen van de directie Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte. Het afvalplan is een nieuw instrument, waarvan het belangrijk is om te evalueren hoe het in de praktijk heeft uitgewerkt en welke resultaten het heeft opgeleverd.

Voor de gebiedsopgaven geldt dat een aantal inmiddels is afgerond, een aantal in 2026 wordt afgerond en dat twee gebiedsopgaven – namelijk alternatieve inzameling en bedrijfsmatige grofdumpingen – langer doorlopen. De resultaten van de overige gebiedsopgaven worden meegenomen in het vervolg op de aanpak van afvaloverlastlocaties, ten behoeve van de nieuwe bestuursperiode.

Voor de nieuwe bestuursperiode krijgt het afvalplan een nieuwe vorm. Dit gebeurt op basis van de geleerde lessen, de belangrijke opgave om de basisdienstverlening van de keten Schoon en Afvalvrij op orde te krijgen, én de noodzaak om afvaloverlast samen met de stad aan te pakken.

Bewonersinitiatieven en ondernemersondersteuning

Sinds januari 2025 zetten we extra in op (bewoners)initiatieven voor een schonere stad. De stadsdelen zijn de natuurlijke trekker van deze opgave aangezien zij beschikken over connecties met deze lokale initiatiefnemers. Bij dit onderwerp ligt de focus op:

Het ondersteunen van bewonersinitiatieven voor het schoonhouden van de buurt tijdens drukke dagen en/of het aanmoedigen van adoptie van straten. Voorbeelden hiervan zijn:

- Het activeren (werven van vrijwilligers) en ondersteunen van bewoners en scholen tijdens de Amsterdam Cleanup Day/Clean-up Day. Er ontstaan ook wekelijkse prikgroepen zoals 'Cleanup je straatje' in Zuid, "Peuk en Poep met Glutton van de stoep" en "Op weg naar een aantrekkelijk Marnixplein'' in het Centrum.
- Een bijdrage aan de bewonersorganisatie "Wallen Schoon" voor schoonmaakspullen. Hiermee organiseren zij samen met studentenvereniging Unitas een schoonmaakactie in het Wallengebied.
- Kunstproject Trash Sculptures Overamstel en project 'Vliegbrug' in Oost, waarbij met het geprikte zwerfafval kunstwerken en vliegers worden gemaakt om de bewustwording te vergroten.
- De 'Schoonste straat'-verkiezing in West en Nieuw--West.

- Betrekken van ondernemers/BIZ'en bij een schone stad: hierbij ligt de focus op winkeliers en horeca en zal onder andere worden ingezet op een peukenaanpak. Daarnaast zal onderzoek worden gedaan naar het belonen van toeristen voor schoon gedrag. Enkele voorbeelden van lopende acties zijn:
    - De inzet van een schoonmaakbedrijf om een hogere kwaliteit te behalen, bovenop de inzet van de gemeente in het Centrum.
    - De BIZ in de Frans Halsbuurt is het project 'de negen schone straatjes' gestart met een klassieke stadsreinigingsfiets.
    - De BIZ Olympic en BIZ Museum Quarter met Zuid Schoon zetten Gluttons (elektrische zuigers voor stedelijk afval) in voor het project 'SCHOON The Olympic'.
    - Samen met de Verenigde BIZ'en en VBOA werkt de gemeente aan een schonere stad. In drie gebieden zijn problemen en doelen besproken met ondernemers:
        - **Ceintuurbaan**: Een social designbureau onderzoekt hoe gedrag kan worden beïnvloed om de stad schoon te houden.
        - **Mosveld**: Ondernemers worden geïnformeerd over bedrijfsafvalregels en er is elk kwartaal overleg tussen ondernemers en de gemeente om het Mosveld tot een fijn verblijfsgebied te maken.
        - **Lambertus Zijlplein**: ondernemers geactiveerd om alle bedrijfsafvalregels na te leven door middel van activatieteams
    - De VBOA start eind maart tot eind september 2026 met een bewustwordingscampagne voor een schone stad. Hierin zoeken zij de samenwerking met verschillende partners zoals de Gemeente Amsterdam, Verpact en Cleans Day. De campagne is gericht op de bewoners en ondernemers in de hele stad.

Naast bestaande World Clean-up Day en succesvolle initiatieven als de Amsterdam Clean-up Day in september die in veel stadsdelen actief was, is er een nieuw initiatief ontstaan naar aanleiding van een oproep op LinkedIn van5.1, 2, e ?, e In deze oproep werden Amsterdammers en ondernemers uitgenodigd om op vrijdag 19 september gezamenlijk de stad schoon te maken. De gemeente heeft dit initiatief waar nodig ondersteund. Zo zijn er 750 grijpers met ringen per stadsdeel en stadsgebied beschikbaar gesteld om het cadeau kracht bij te zetten. Via Clean-up Day hebben deze grijpers en ringen hun weg gevonden door de stad en worden zij ook na 19 september nog volop gebruikt door Amsterdammers.
Tijdens Clean-up Day zijn restcontainers extra geleegd om ruimte te maken voor al het ingezamelde afval. In het centrum heeft de gemeente, naast teams van stichting Verpact en bedrijven zoals de Afval Ophaal Dienst, extra inzamelvoertuigen en schoonmaakteams ingezet om de rode zakken van het initiatief op te halen. Op alle vrijdagmarkten konden teams, prikgroepen en bewoners hun rode zakken inleveren. Net als vele Amsterdamse ondernemers en bedrijven heeft ook de gemeente eigen medewerkers opgeroepen de straat op te gaan om samen met elkaar en met de inzameling en de reiniging de stad schoon te maken.

Overleg en samenwerking met ondernemers

We hebben structureel overleg met zowel vertegenwoordigers van commerciële inzamelbedrijven, met Koninklijke Horeca Nederland regio Amsterdam, Midden- en Klein Bedrijf (MKB - Amsterdam), Vereniging Amsterdam City (VAC) en het bestuur van de Verenigde BIZ'en. Op de agenda staat bedrijfsafval en de gezamenlijke verantwoording voor een schone stad. Deze overleggen worden door alle partijen als waardevol beschouwd. De inzet sluit ook aan op het

burgerberaad advies ‘McVuilnis: ondernemers actief betrekken bij het schoonhouden van de stad’.

Activatieteams Ondernemers

De activatieteams stimuleren en activeren ondernemers om verantwoordelijkheid te nemen in hun aandeel in het schoonhouden van de omgeving. Van de gesprekken die de activatieteams houden worden rapportages gemaakt zodat we weten welke vragen ondernemers hebben, wat hun belemmeringen zijn om zich aan de afvalregels te houden of ze ideeën hebben die wij verder kunnen uitwerken. In de Amsterdamse Poort heeft deze interventie onder andere opgeleverd dat we samen met de pandeigenaar van de (meeste) panden ondernemers konden stimuleren om gebruik te maken van de inpandige afvalstraat die door de pandeigenaar is ingericht. Het resultaat van deze actie is dat er geen bedrijfsafval in, en geen vuilniswagens door het voetgangersgebied komen.

In 2025 hebben we aan horecaondernemers in de stad voorlichting gegeven over de bedrijfsafvalregels, opgehaald bij hen in hoeverre ze op de hoogte zijn van de regels en wat voor soort afval en afvalcontract ze hebben. De activatieteams hebben met 1.597 ondernemers een gesprek gevoerd en bij 617 ondernemers is een informatiefolder achtergelaten.

Gelijktijdig hebben wij een gedragsonderzoek laten uitvoeren naar de houding van ondernemers over deze afvalregels, wat hen – indien van toepassing – belemmerd om zich aan de regels te houden en waar ze mogelijkheden tot verbetering zien met betrekking tot het aanbieden en inzamelen van bedrijfsafval. Uitkomsten van en vervolgacties naar aanleiding van dit onderzoek delen we in de volgende halfjaarlijkse rapportage.

Promotiecampagne containeradoptanten Amsterdam

Amsterdam telt ruim 13.000 ondergrondse containers. Meer dan 3.500 Amsterdammers hebben zich inmiddels aangemeld als containeradoptant. Het aantal adoptanten is in 2025 met ruim 16% gestegen. Het burgerberaad spreekt veel waardering uit voor deze maatregel. Want containeradoptanten helpen mee om de stad schoon te houden door de omgeving van ‘hun’ container netjes te houden. Vuilniszakken naast de container of achtergelaten grof afval melden zij direct bij de gemeente. Deze meldingen krijgen prioriteit, zodat straten en buurten schoon en leefbaar blijven. Het burgerberaad heeft geconstateerd dat helaas nog niet veel Amsterdammers op de hoogte zijn van de mogelijkheid om containeradoptant te worden. Zij pleiten daarom voor meer zichtbaarheid en erkenning voor deze belangrijke rol. Het burgerberaad vraagt extra promotie voor de adoptant, voldoende waardering voor hun inzet en goede ondersteuning vanuit de gemeente. In 2025 hebben we een aantal activiteiten georganiseerd om de adoptanten te waarderen voor hun inzet, zoals een nieuwjaarsbijeenkomst en een rondvaart op een pannenkoekenboot. Ook hebben we in elk stadsdeel een training ‘Omgaan met Emotie en Agressie’ georganiseerd voor adoptanten.

Stadsdeel	Aantal adoptanten
Centrum	143
Nieuw-West	538
Noord	400
Oost	922
Weesp	1
West	773

Zuid	469
Zuidoost	254

Voortgang pijler 6. Hoogwaardige verwerking

Het afval en de grondstoffen die we ophalen, laten we zo hoogwaardig en duurzaam mogelijk werken, met als doel om zo min mogelijk afval te verbranden. We werken op basis van overeenkomsten waarin we onder andere afspraken maken over duurzaamheid, social return, de kostprijs, en logistiek. We stimuleren innovatie bij afnemers door middel van marktconsultaties, inkoopprocedures en contractmanagement.

Speciale aanpak luiers

Het burgerberaad pleit, net zoals nu al in Arnhem en Nijmegen gebeurt, voor recycling van luiers en incontinentiemateriaal. Hiervoor is een landelijke regeling nodig in de vorm van een Uitgebreide Producenten verantwoordelijkheid (UPV). Dat is zowel de wens van het burgerberaad als de inzet van de gemeente. Op dit moment wordt er door het Rijk gewerkt aan een UPV op luiers. Maar tegelijkertijd is er een tegenlobby vanuit de producenten op gang gekomen. De discussie hierover is nog in volle gang. Het conceptontwerp van de UPV op luiers is begin dit jaar gepresenteerd. De verwachting was dat de UPV komend jaar in werking zou treden. Maar met het aantreden van het nieuwe kabinet Jetten I is het op dit moment onduidelijk wat de landelijke koers en tijdlijn van de vervolgstappen zijn. De gemeente heeft eerder in Amsterdam een proef gedaan met aparte inzameling van luiers, maar op basis van die ervaring kiest zij voorlopig voor nascheiding.

Voedselvermaalsystemen in verschillende nieuwbouwprojecten

Er is besloten om te stoppen met de deelname aan het landelijke project voedselrestenvermaler. Uit de uitwerking bleek dat de haalbaarheid onzeker is, omdat het systeem duurder uitvalt dan eerder gedacht. Daarnaast is gebleken dat de juridische haalbaarheid beperkt is; de benodigde vergunning kan niet worden verstrekt op basis van de huidige prestaties van de proefopstelling. Financieringsmogelijkheden zijn om deze reden niet verder onderzocht. Voor de gemeente betekent dit dat de inzameling van gfe/t in nieuwbouwprojecten zal plaatsvinden volgens het huidige inzamelbeleid: via verzamelcontainers in de openbare ruimte.

Toevoegen in een kader:
<Uitleg over een voedselrestenvermaler>

Zeggenschap over Afval Energie Bedrijf (AEB)

AEB blijft eigendom van de gemeente. De strategie van AEB uit 2023, gericht op meer grondstoffen terugwinnen, wordt herijkt om deze concreter te maken. AEB werkt al aan het verbeteren van de terugwinning van kunststoffen, drankenkartons en metalen uit restafval door optimalisatie van de huidige installatie.

Voor het burgerberaad was één ding duidelijk: ecologische waarden moeten zwaarder wegen dan financiële belangen bij een eventuele verkoop van het AEB aan een marktpartij. Na een uitvoerig en zorgvuldig proces heeft het college van B&W besloten om het AEB te behouden. Er is geen acceptabel bod binnengekomen voor overname van het AEB door een marktpartij. Dat betekent dat het AEB in ieder geval de komende tien jaar in handen blijft van de gemeente. Er komt daarom geen nieuw verkoopproces. Er moet nu rust bij het AEB komen. Allereerst start de

organisatie met het opstellen van een nieuwe beleidsstructuur. Daarna zal er een herijking komen van het Strategisch Plan van het AEB dat dateert van eind 2023.